

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Mfv.III.10.206/2018/4.

A tanács tagjai: . Zanathy János
a tanács elnöke

. Farkas Katalin
előadó bíró

. Magyarfalvi Katalin
bíró

A felperes: ... Kft.

A felperes képviselője: dr. Szenthe Zsolt ügyvéd

Az alperes: Zala Megyei Kormányhivatal Zalaegerszegi Járási
Hivatala

Az alperes képviselője: jogtanácsos

A per tárgya: közigazgatási határozat felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

Az elsőfokú bíróság határozatának száma:

Zalaegerszegi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 1.M.187/2017/14.

Rendelkező rész

A Kúria a Zalaegerszegi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 1.M.187/2017/14. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és a felperes keresetét elutasítja.

A Kúria kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 20.000 (húszezer) forint együttes elsőfokú bírósági és felülvizsgálati eljárási költséget.

A felperes köteles az illetékes Nemzeti Adó- és Vámhivatal felhívásában megjelölt időben és módon megfizetni 30.000 (harmincezer) forint elsőfokú bírósági és 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

Tényállás

- [1] Az alperes 2017. június 15-én munkaügyi ellenőrzést tartott a felperes (munkáltató) üzletében, majd az ellenőrzés eredménye alapján a felperessel szemben hatósági eljárást indított. Az eljárás során megállapította, hogy 2017. május hónapban ... 22 órára, ... 24 órára, ... 29 órára, ... 34,5 órára, ... 25 órára,

2017. június hónapban ... 29 órára,... 24 órára műszakpótlékra jogosult, melynek kifizetésére a munkáltatót felszólította. A munkáltató a felhívásnak nem tett eleget, ezért az alperes a 2017. szeptember 7. napján kelt ... számú határozatában kötelezte a fent nevezett munkavállalók részére műszakpótlék megfizetésére, egyúttal a szabálytalanságok miatt 200.000 forint munkaügyi bírságot is kiszabott a felperessel szemben. Az alperes a határozatában megállapította azt is, hogy a munkáltató az ellenőrzés napján ..., ... és ... munkavállalók munkaidejéről nem vezetett munkaidő nyilvántartást. Az alperes a határozatát a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (továbbiakban: Mt.) 141. § (1) és (2) bekezdéseire, valamint 134. § (1) bekezdés a) pontja és (2) bekezdése és a munkaügyi ellenőrzésről szóló 1996. évi LXXV. törvény (továbbiakban: Met.) 6/A. § (1) bekezdés c) pontja, 7. § (1) bekezdés a) pontja és (3) bekezdése rendelkezéseire alapította. A közigazgatási szerv a határozatában megállapította, hogy az érintett munkavállalók beosztás szerinti napi munkaidejének kezdő időpontja 2017. május és június hónapokban rendszeresen változott, ezért műszakpótlékra jogosultak.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

- [2] A felperes kereseti kérelmében az alperesi határozatnak a műszakpótlék megfizetésére kötelező és a munkaügyi bírsággal sújtó rendelkezése hatályon kívül helyezését és a hatóság új eljárásra kötelezését kérte. A felperes érvelése szerint az alperes az Mt. 141. § (2) bekezdése rendelkezését tévesen értelmezte. Álláspontja szerint a munkavállaló műszakpótlékra akkor jogosult, ha a beosztás szerinti napi munkaideje kezdő időpontja rendszeresen változik, mely rendszeres változást az jelenti, ha havonta a beosztás szerinti napi munkaidő kezdetének időpontja a munkanapok legalább egyharmada esetében eltér. További feltétel a legkorábbi és a legkésőbbi kezdési időpont között legalább 4 óra eltérés megléte, amely csak akkor állapítható meg, ha a havi munkanapok legalább egyharmadában, legalább 4 óra eltérés van a munkaidő kezdési időpontja között.
- [3] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte határozataiban foglalt jogi és ténybeli indokai fenntartásával.

Az elsőfokú ítélet

- [4] A munkaügyi bíróság az alperes határozatát a munkaügyi bírsággal sújtó és a műszakpótlék megfizetésére kötelező rendelkezésére kiterjedően hatályon kívül helyezte az Mt. 141. § (1) és (2) bekezdései alapján.
- [5] A bíróság az Mt. 141. § (2) bekezdését értelmezve megállapította, hogy amennyiben minden beosztás szerinti munkanapon a munkaidő kezdete egységes, úgy a havi munkanapok kezdő időpontjában nincs eltérés. A munkanapok egyharmada esetében akkor van eltérés, ha az

adott hónapban a beosztás szerinti munkanapoknak csak a kétharmada esetén egységes a munkakezdés kezdő időpontja, vagy ha az egyharmad munkanapokon egységes, de a többi munkanapon eltérő a munkaidő kezdete. A napi munkaidő kezdete időpontja rendszeres változásának további feltétele a munkaidő kezdő időpontjának a munkanapok egyharmadában való eltérése mellett, hogy az egyharmad munkanapokon belül legalább négy óra eltérés legyen a legkorábbi és a legkésőbbi kezdő időpont között.

- [6] A bíróság álláspontja szerint a felülvizsgálni kért közigazgatási határozatban megjelölt munkavállalók esetében a beosztás szerinti napi munkaidő kezdetének időpontja a munkanapok legalább egyharmadában eltérő volt, azonban nem volt az egyharmadnak megfelelő számú munkanap, amikor nem volt az egyharmadnak megfelelő számú munkanap, amikor legalább négy óra eltérés lett volna a legkorábbi és a legkésőbbi munkaidő kezdete között. Az alperes határozata az Mt. 141. § (2) bekezdésének téves értelmezése miatt jogszabálysértő és az érintett munkavállalók 2017. május és június hónapokra műszakpótlékra nem jogosultak.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [7] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a felperes keresetének az elutasítását kérte az Mt. 141. § (2) bekezdésének bíróság általi jogszabálysértő értelmezése miatt.
- [8] Az alperes felülvizsgálati érvelése szerint az Mt. 141. § (2) bekezdésében konjunktív feltételeket állított fel a jogalkotó. A számítás alapja egy adott hónap összes munkanapja, amelyek esetében a munkakezdés időpontjának legalább egyharmad számban eltérőnek kell lennie. További feltétel, hogy az adott hónapban kell teljesülnie a legkorábbi és a legkésőbbi munkakezdési időpont közötti négy óra különbség eltérés. A legalább egyharmad szabály kizárólag a bekezdés első fordulata esetében feltétel, ami azt jelenti, hogy minimum egyharmad, de akár a hónap összes munkanapjának kezdő időpontja is lehet eltérő és a hónap összes munkanapján kell vizsgálni annak teljesülését, hogy a legalább négy óra munkakezdési különbség a két szélső érték között fennáll-e.
- [9] A jogerős ítélet 4. oldalán, illetőleg 2. oldalán a bíróság ... munkavállaló 2017. május havi munkavégzése vonatkozásában ellentétes megállapításokat tesz
- [10] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében az ítélet hatályban tartását kérte. Álláspontja szerint az alperes jogértelmezése a jogalkotó céljával ellentétes, ugyanis az egy alkalommal megvalósuló négy órás eltérés nem eredményezheti annak megállapítását, hogy rendszeres változásról lenne szó. A jogalkotói cél a munkavállaló hátrányos helyzetének a kompenzálására irányult, azaz a műszakpótlék fizetési kötelezettsége a munkáltatónak akkor áll fenn, ha a négy órás eltérés a munkanapok legalább egyharmada esetén megvalósul. A felülvizsgálati kérelemben az alperes új

érveket hoz fel a „rendszeres változás” fogalom értelmezése körében.

- [11] A felperes hivatkozott a munka törvénykönyve kommentárja és a HVG külön számára, amely szerint műszakpótlék akkor fizetendő, ha havonta a beosztás szerinti napi munkaidő kezdetének időpontja a munkanapok legalább egyharmada esetében eltér, és havonta a legkorábbi és a legkésőbbi kezdési időpont között a munkanapok legalább egyharmada esetében legalább négy óra eltérés van. A legalább egyharmad kitétel megismétlése a második feltételnél jogalkotási szempontból teljes mértékben felesleges lenne. A határozattal érintett munkavállalóknál havonta egy olyan munkanap volt, ahol négy órás eltérés előfordult és egyetlen alkalom nem alapozhatja meg a rendszerességen alapuló jogintézmény alkalmazását.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [12] A felülvizsgálati kérelem megalapozott az alábbiak szerint.
- [13] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (2) bekezdése alkalmazásával kizárólag a felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem keretei között vizsgálta felül.
- [14] Az Mt. 141. § (1) bekezdése értelmében a munkavállalónak, ha a beosztás szerinti napi munkaidő kezdetének időpontja rendszeresen változik, a 18 és 06 óra közötti időtartam alatt történő munkavégzés esetén 30% bérpótlék (műszakpótlék) jár. A (2) bekezdés értelmében az (1) bekezdés alkalmazásában a változást rendszeresnek kell tekinteni, ha havonta a beosztás szerinti napi munkaidő kezdetének időpontja a munkanapok legalább egyharmada esetében eltér, valamint a legkorábbi és a legkésőbbi kezdési időpont között legalább négy óra eltérés van.
- [15] A műszakpótlékre jogosultságnak az Mt. 141. § szerint csak az a feltétele, hogy a napi munkaidő kezdetének időpontja rendszeresen változzon és a munkavállaló 18 és 06 óra közötti időtartamban végezze munkáját. Az Mt. 141. § (2) bekezdése határozza meg, hogy mit kell az (1) bekezdés alkalmazásában rendszeres változásnak tekinteni. Rendszeres változásnak kell tekinteni, ha havonta a beosztás szerinti napi munkaidő kezdetének időpontja a munkanapok legalább egyharmada esetében eltér, és további feltétel, hogy a legkorábbi és a legkésőbbi kezdési időpont között legalább négy óra eltérés legyen.
- [16] Helytállónan állapította meg az első fokon eljáró bíróság, hogy az alperesi határozattal érintett munkavállalók esetében az Mt. 141. § (2) bekezdésben írt műszakpótlékre jogosultság első feltétele, azaz „a napi munkaidő kezdetének időpontja a munkanapok legalább egyharmada esetében eltér”, fennállt. A felek között az eltérés az Mt. 141. § (2) bekezdés 2. fordulata értelmezése körében volt, azaz hogy a legkorábbi és a legkésőbbi kezdési időpont közötti legalább négy órás eltérést az egyharmados eltéréssel érintett munkanapok vonatkozásában vagy a havi beosztás szerinti napi munkaidő, azaz az

adott hónap minden munkanapja vonatkozásában kell-e értelmezni.

- [17] A jogalkotó a két feltételt a „valamint” szóval kapcsolta össze, ami azt jelenti, hogy két független, de konjunktív feltételről van szó, amelyek együttes fennállása eredményezi a változás rendszerességét. Azaz, az első feltétel azt kívánja meg, hogy az adott hónapban a beosztás szerinti napi munkaidő kezdetének időpontja a munkanapok legalább egyharmada esetében eltérő legyen. Ettől függetlenül, az első feltételben foglalt elemekre tekintet nélkül kell azt megállapítani, hogy az adott hónapban a legkorábbi és a legkésőbbi kezdési időpont között legalább négy óra eltérés van-e. A második feltétel kapcsán a legkorábbi és a legkésőbbi időpontnak van jelentősége. A felsőfokú szóalak használatából következik, hogy minden hónapban csak egyetlen legkorábbi és egyetlen legkésőbbi időpont lehetséges. A törvény szerint e két időpont között kell megvizsgálni az eltérés mértékét, és ha ez eléri a négy órát, úgy a második feltétel teljesül. Annak nincs jelentősége, hogy az adott hónapban megállapítható legkorábbi és legkésőbbi időpont egyébként hány munkanapon valósul meg, mivel az előfordulás gyakoriságára nincs követelmény a jogszabály szövegében. Amennyiben a jogalkotó csak az egyharmad időn belüli négy órast eltérést kívánta volna bérpótlékkal ellentételezni, úgy ennek megfelelően kellett volna a jogszabály szövegét alakítani.
- [18] A fentebb kifejtettek figyelembe vételével annak meghatározásánál, hogy rendszeres változásról beszélhetünk-e és így a munkavállaló műszakpótlékra jogosult-e, először meg kell határozni, hogy az adott hónapban a beosztása szerint hány munkanapot dolgozott a munkavállaló, ezen munkanapoknak mennyi az egyharmad része, továbbá hányféle munkaidő kezdési időpontja volt. Mind az egyharmad, mind a legkorábbi és a legkésőbbi kezdési időpont közötti négy óra eltérés számításánál a havi munkaidő beosztást kell figyelembe venni.
- [19] Mindezek alapján a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (4) bekezdése alkalmazásával hatályon kívül helyezte és a felperes keresetét elutasította.

A döntés elvi tartalma

- [20] Az Mt. 141. § (2) bekezdése szerinti rendszeres változás feltételeinek vizsgálatánál, azaz a havi beosztás szerinti napi munkaidő kezdetének időpontja a munkanapok legalább egyharmada esetében való eltérés, valamint a legkorábbi és a legkésőbbi kezdési időpont közötti négy óra eltérés számításánál a havi munkaidő beosztást kell figyelembe venni.

Záró rész

- [21] Az alperes elsőfokú bírósági és a felülvizsgálati eljárásban felmerült költsége viselésére a felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles.

- [22] A Kúria a felperest az elsőfokú bírósági és a felülvizsgálati eljárás illetékének megfizetésére az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 43. § (3) bekezdése és 50. § (1) bekezdése alapján kötelezte.
- [23] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül bírálta el (Pp. 274.§ (1) bekezdés).

, 2018. október 18.

. Zanathy János s.k. a tanács elnöke, Dr. Farkas Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Magyarfalvi Katalin s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő